

Justitsministeriet

Lovafdelingen

Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2005-733-0001
Dok.: JOK40082

Besvarelse af spørgsmål nr. 1 af 4. marts 2005 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Fuldbyrdelse af straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol samt begrænset fællesskab for ”negativt stærke” indsatte m.v.)(L 12).

Spørgsmål:

”Vil ministeren fremsætte et ændringsforslag, som giver mulighed for domstolsprøvelse af Kriminalforsorgens afgørelser vedr. negativ stærke fangers begrænsede fællesskab. Der henvises i den forbindelse til lov om fuldbyrdelse af straf § 112.”

Svar:

I lovforslagets § 1, nr. 4, foreslås der i straffuldbyrdelseslovens § 33 indsat en hjemmel til at gennemføre fællesskab alene som cellefællesskab mellem to indsatte i fængselsafdelinger og arresthuse, der er særligt udpeget til at huse indsatte, der udgør en særlig sikkerhedsmæssig risiko. Den foreslåede bestemmelse hjemler således en adgang til at udpege visse fængselsafdelinger/arresthuse til at være institutioner med fællesskab alene i form af cellefællesskab.

Ordningen med etablering af fællesskab i form af cellefællesskab uafhængigt af de bygningsmæssige forhold i særligt udpegede fængselsafdelinger og arresthuse skal efter lovforslaget således f.eks. kunne benyttes i tilfælde, hvor en gruppe af indsatte i de eksisterende afdelinger for ”negativt stærke” indsatte i statsfængslerne optræder stærkt truende over for andre indsatte eller personalet eller direkte fremsætter trusler mod udvalgte indsatte eller personale, og hvor det bl.a. under hensyn til de sikkerhedsmæssige forhold for medindsatte og personalet vil være nødvendigt at overføre en eller flere indsatte til en afdeling, hvor der alene er cellefællesskab.

Der vil derimod ikke med hjemmel i den foreslåede bestemmelse kunne træffes konkrete afgørelser om anbringelse af indsatte i disse særligt udpegede fængselsafdelinger og arresthuse. Om der er grundlag for at overføre en indsat mellem kriminalforsorgens institutioner, herunder eventuelt med henblik på anbringelse i en særligt udvalgt fængselsafdeling eller arresthus, hvor fællesskabet efter kriminalforsorgens nærmere bestemmelse er begrænset til cellefællesskab, vil

således skulle afgøres efter de almindelige regler i straffuldbyrdelseslovens kapitel 7 (§§ 20-30), der vedrører valg af afsoningsinstitution og senere overførsel mellem afsoningsinstitutioner.

Som anført under pkt. 3.1.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger, skal fængselsstraf normalt fuldbyrdes i åbent fængsel, men fuldbyrdelse i lukket fængsel kan bl.a. ske, hvis det må anses for nødvendigt for at forebygge overgreb på medindsatte, personale eller andre i institutionen, jf. straffuldbyrdelseslovens § 22. Betingelserne for overførsel af indsatte fra åbent til lukket fængsel er fastsat i straffuldbyrdelseslovens § 25, mens overførsel af indsatte mellem ensartede afsoningsinstitutioner er reguleret i lovens § 26. Derudover indeholder straffuldbyrdelseslovens §§ 27-28 regler om overførsel af indsatte fra arresthus til fængsel, og overførsel af indsatte fra fængsel til arresthus er reguleret i straffuldbyrdelseslovens §§ 27-28.

Uanset om en indsat udstår straf i åbent fængsel, lukket fængsel eller arresthus, skal den pågældende så vidt muligt have adgang til fællesskab med andre indsatte, jf. straffuldbyrdelseslovens § 33, stk. 1. Der er ikke i bestemmelsen fastsat generelle krav til det nærmere omfang af fællesskabet, som da også i praksis kan variere fra institution til institution. Som anført under lovforslagets pkt. 3.1.2.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger, sigtes med udtrykket ”så vidt muligt” ifølge forarbejderne til bestemmelsen til, at der ved fuldbyrdelse af straf i arresthus er begrænsede muligheder for at tilbyde fællesskab.

Efter straffuldbyrdelseslovens § 33, stk. 5, fastsætter justitsministeren regler om gennemførelse af fællesskab efter § 33, stk. 1. Af bemærkningerne til lovens § 33, stk. 5, jf. forslag til lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (L 145) fremsat den 8. december 1999 (Folketingsåret 1999-2000), fremgår, at det forudsættes, at institutionerne som hidtil kan træffe afgørelse om, på hvilken af institutionernes forskellige afdelinger de enkelte indsatte skal placeres. Videre anføres det, at dette også gælder placering på særlige afdelinger for bestemte kategorier af indsatte, f.eks. stofmisbrugere, indsatte med tilknytning til visse organiserede grupper, herunder rockergrupper, eller indsatte med særligt lange eller særligt korte straffe.

Afgørelser vedrørende valg af afsoningsinstitution, overførsel mellem afsoningsinstitutioner samt placering på særlige afdelinger for bestemte kategorier af indsatte er ikke omfattet af den udvidede domstolsprøvelse (i forhold til grundlovens § 63) i straffuldbyrdelseslovens § 112. Om baggrunden herfor anførte Justitsministeriet i forslag til lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (L 145) bl.a. følgende:

”Derimod bør der efter Justitsministeriets opfattelse ikke være en udvidet adgang til domstolsprøvelse af bl.a. afgørelser, der er begrundet i hensynet til at opretholde orden og sikkerhed i kriminalforsorgens institutioner.

En vurdering af behovet for at skride ind i disse tilfælde vil i vidt omfang bero på en konkret vurdering. Der vil her ofte være tale om skønsprægede afgørelser, der træffes ud fra et indgående kendskab til miljøet i institutionen, et kendskab som domstolene ikke har i samme omfang.

Disse afgørelser skal endvidere efter deres karakter typisk træffes og iværksættes hurtigt, og en domstolsprøvelse ville derfor normalt ikke kunne have opsættende virkning.

En domstolsprøvelse af disse afgørelser, hvor resultatet vil foreligge kortere eller længere tid efter afgørelsen, er derfor hverken hensigtsmæssig eller påkrævet.

Hertil kommer de økonomiske og administrative konsekvenser af at lade de afgørelser, der af kriminalforsorgen træffes ud fra hensynet til at opretholde orden og sikkerhed i afsoningsinstitutionen, være omfattet af klageordningen.”

Som det fremgår, er konkrete afgørelser, der er begrundet i hensynet til at opretholde orden og sikkerhed i kriminalforsorgens institutioner, ikke omfattet af den udvidede adgang til domstolsprøvelse i straffuldbyrdelseslovens § 112. Beslutningen om at udpege særlige fængselsafdelinger/arresthuse til at være institutioner med begrænset fællesskab er på samme måde en beslutning, der træffes ud fra hensynet til at opretholde orden og sikkerhed i kriminalforsorgens institutioner. Hertil kommer, at der er tale om en generel afgørelse om karakteren af en fængselsafdeling/arresthus. Justitsministeriet finder derfor ikke, at beslutninger om udpegning af særlige fængselsafdelinger/arresthuse efter lovforslagets § 1, nr. 4, bør undergives den udvidede domstolsprøvelse efter straffuldbyrdelseslovens § 112.